

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 7 Chwefror 2024

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/13711>

189

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i Weinidog yr Economi

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 2 a 3 gan Ddirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Dechreuodd yr eitem am 14.27

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 2, 4 a 5 gan y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

Am 15.18, cododd Tom Giffard Bwynt o Drefn i geisio cywiro sylwadau a gwnaethpwyd gan Mabon ap Gwynfor yn ymwneud â chyfarfodydd Pwyllgor Diben Arbennig Ymchwiliad COVID-19 Cymru yn ystod Cwestiynau i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Derbyniodd Mabon ap Gwynfor y cywiriad.

3 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.18

Atebwyd gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg

[Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#): Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o effaith cynyddu'r cap ffioedd dysgu a thorri grantiau cymorth ôl-raddedig ar y nifer tebygol o fyfyrwyr sy'n gwneud cais i astudio ym Mhrifysgolion Cymru?

Atebwyd gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

[Peredur Owen Griffiths \(Dwyrain De Cymru\)](#): Pa ymgynghoriad y mae'r Gweinidog wedi'i gynnal gydag Awdurdodau Lleol ledled Cymru cyn i Lywodraeth Cymru ddyrannu cyllid canlyniadol i awdurdodau lleol yng Nghymru yn dilyn cyhoeddiad Llywodraeth y DU ym mis Ionawr 2024?

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.44

Gwnaeth **Adam Price** ddatganiad am – Teyrnged i Barry John.

Gwnaeth **Darren Millar** ddatganiad am – Wythnos Awyr Dywyll Cymru (9–18 Chwefror).

Gwnaeth **Mike Hedges** ddatganiad am – Lewcemia, un o'r canserau a drafodir leiaf – Diwrnod Canser y Byd (4 Chwefror).

5 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai – Amrywiaeth ym maes Llywodraeth Leol

Dechreuodd yr eitem am 15.49

NDM8477 [John Griffiths \(Dwyrain Casnewydd\)](#)

Cynnig bod Senedd Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai, 'Amrywiaeth ym maes Llywodraeth Leol', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 17 Hydref 2023.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 31 Ionawr 2024.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Cyflenwad tai

Dechreuodd yr eitem am 16.29

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8479 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn gresynu, er bod angen o leiaf 12,000 o gartrefi newydd ar Gymru bob blwyddyn, bod Llywodraeth Cymru wedi adeiladu prin hanner y nifer hwnnw dros y degawd diwethaf.
2. Yn cydnabod ffigurau a ryddhawyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn 2023 bod 103,000 o anheddau sy'n wirioneddol wag yng Nghymru.
3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:
 - a) sefydlu tasglu penodedig o gynllunwyr i fynd i'r afael â'r ôl-groniad yn y cynghorau â'r perfformiad arafaf, a chreu prentis cynllunio ar gyfer pob cyngor;

b) cefnogi datblygwyr bach yng Nghymru i adeiladu cartrefi ar dir sy'n eiddo i Lywodraeth Cymru a chynghorau lleol, gan ganolbwyntio ar ddiwallu anghenion lleol o ran tai; ac

c) troi eiddo gwag yng Nghymru yn ôl i fod yn gartrefi.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	0	37	51

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu'r cyfan a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi bod:

a) bron i 90,000 o aelwydydd ar restrau aros tai cymdeithasol ar hyn o bryd; a

b) 11,273 o unigolion mewn llety dros dro ym mis Hydref 2023, a bod 3,403 ohonynt yn blant dibynnol o dan 16 oed.

2. Yn gresynu:

a) mai dim ond 5,775 o unedau mae Llywodraeth Cymru wedi eu darparu ers 2021, er gwaethaf y targed o ddarparu 20,000 o gartrefi carbon isel newydd i'w rhentu o fewn y sector cymdeithasol yn ystod tymor y llywodraeth hon; a

b) bod dros 139,000 o gartrefi cymdeithasol ar rent wedi eu colli i'r farchnad agored erbyn i'r Hawl i Brynu gael ei diddymu yng Nghymru yn 2019, gan gyfrannu'n fawr at yr argyfwng tai presennol.

3. Yn credu:

a) mai'r ateb i argyfwng tai Cymru yw cynyddu'r cyflenwad o gartrefi fforddiadwy ar gyfer aelwydydd incwm canolig ac isel, i'w rhentu ac i'w prynu; a

b) y bydd sicrhau cyfradd llawer uwch o gartrefi mewn perchnogaeth gyhoeddus a chymunedol hefyd yn dylanwadu'n gadarnhaol ar fforddiadwyedd yn y farchnad dai ehangach.

4. Yn croesawu'r:

a) ymrwymiad yn y Cytundeb Cydweithio i gyhoeddi Papur Gwyn sy'n nodi cynigion i sefydlu system o renti teg a dulliau newydd o wneud cartrefi'n fwy fforddiadwy; a

b) diwygio radical ar gyfer y dyfodol a nodir yn y Papur Gwyn ar roi diwedd ar ddigartrefedd a ddatblygwyd fel rhan o'r Cytundeb Cydweithio.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyflymu'r gwaith o adeiladu tai cymdeithasol yn gyflym er mwyn cyrraedd neu ragori ar y targed i ddarparu 20,000 o gartrefi carbon isel newydd i'w rhentu o fewn y sector cymdeithasol.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
12	0	40	52

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2 [Lesley Griffiths \(Wreccsam\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod yr heriau y mae'r sector tai yn eu hwynebu, sy'n effeithio ar y cyflenwad o dai ar draws y Deyrnas Unedig.
2. Yn croesawu'r camau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd a'i buddsoddiad mewn tai.
3. Yn nodi ymrwymiad uchelgeisiol Llywodraeth Cymru i ddarparu 20,000 o gartrefi cymdeithasol, carbon isel yn ystod tymor y Llywodraeth hon.
4. Yn nodi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i Unnos, ar y cyd â Plaid Cymru, er mwyn cefnogi ein cynghorau a'n landlordiaid cymdeithasol i wella'r cyflenwad o dai cymdeithasol a thai fforddiadwy, gan gynnwys sicrhau bod mwy o gartrefi gwag yn cael eu defnyddio unwaith eto.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	0	15	52

Derbyniwyd gwelliant 2.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM8479 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod yr heriau y mae'r sector tai yn eu hwynebu, sy'n effeithio ar y cyflenwad o dai ar draws y Deyrnas Unedig.

2. Yn croesawu'r camau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd a'i buddsoddiad mewn tai.

3. Yn nodi ymrwymiad uchelgeisiol Llywodraeth Cymru i ddarparu 20,000 o gartrefi cymdeithasol, carbon isel yn ystod tymor y Llywodraeth hon.

4. Yn nodi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i Unnos, ar y cyd â Plaid Cymru, er mwyn cefnogi ein cynghorau a'n landlordiaid cymdeithasol i wella'r cyflenwad o dai cymdeithasol a thai fforddiadwy, gan gynnwys sicrhau bod mwy o gartrefi gwag yn cael eu defnyddio unwaith eto.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	0	15	52

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

7 Dadl Plaid Cymru – Y gwasanaeth iechyd

Dechreuodd yr eitem am 17.33

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8478 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cefnogi ymdrechion arwrol staff y GIG yng Nghymru wrth iddynt ddarparu gofal mewn amgylchiadau heriol.

2. Yn nodi blwyddyn ers i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol amlinellu blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer y GIG yng Nghymru.

3. Yn credu bod:

a) canlyniadau iechyd wedi gwaethygu yn y flwyddyn sydd wedi mynd heibio; a

b) methiant i weithredu ar y blaenoriaethau wedi cyfrannu at fod pob bwrdd iechyd mewn rhyw fath o statws uwchgyfeirio.

4. Yn gresynu:

a) bod nifer y llwybrau cleifion oedd yn aros am driniaeth yn 758,815 ym mis Tachwedd 2023, o'i gymharu â 731,102 ym mis Chwefror 2023;

b) mai 53.5 y cant o gleifion canser ddechreuodd eu triniaeth ddiffiniol gyntaf o fewn y targed 62 diwrnod ym mis Tachwedd 2023, o'i gymharu â 54.3 y cant ym mis Chwefror 2023;

c) mai nifer y meddygon teulu cyfwerth ag amser llawn yng Nghymru oedd 1901 yn 2013 a 1429.6 yn 2023; a

d) mai 66.7 y cant o gleifion dreuliodd llai na 4 awr mewn adrannau damweiniau ac achosion brys ym mis Rhagfyr 2023, o'i gymharu â 71.5 y cant ym mis Chwefror 2023.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) pennu amserlen glir i ddad-ddwysáu trefniadau ymyrryd ym mhob bwrdd iechyd; a

b) datgan argyfwng iechyd.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	27	53

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Llywydd ei phleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y cynnig heb ei ddiwygio. Felly, gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wrecsam\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 2 a rhoi yn ei le:

Yn nodi:

a) ar ddiwedd mis Tachwedd 2023, mai canran y llwybrau agored a oedd yn aros llai na 104 wythnos oedd 96.7%, sef yr 20fed gwelliant yn olynol a'r uchaf y mae wedi bod ers Awst 2021;

b) yn 2023, bod nifer cyfartalog y bobl sy'n cael eu hatgyfeirio i'r llwybr lle'r amheuir cancer bob mis wedi cynyddu 53% ers 2020;

c) ym mis Tachwedd 2023, bod bron i 14,800 o bobl a atgyfeiriwyd oherwydd amheuaeth o ganser wedi cael gwybod nad oedd cancer arnynt, sef yr ail uchaf ar gofnod;

d) bod mwy o feddygon teulu cwbl gymwysedig yn gweithio yng Nghymru ym mis Mehefin 2023 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol - cynnydd o 0.9%; ac

e) bod y data diweddaraf sydd ar gael ar gyfer mis Rhagfyr 2023 yn dangos lleihad o 51% yn y perfformiad o ran amser ymateb cyfartalog ambiwlansys i alwadau oren, gwelliant o 29% yn y perfformiad o ran trosglwyddo cleifion o ambiwlansys a gostyngiad o 20% yn nifer y cleifion sy'n treulio dros 12 awr mewn adrannau brys cyn cael eu derbyn neu eu rhyddhau; o'i gymharu â'r un mis yn 2022.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	27	53

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Llywydd ei phleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y gwelliant. Felly, gwrthodwyd y gwelliant.

Gwelliant 2 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 5:

datblygu a chyflwyno cynllun gweithlu ar gyfer GIG Cymru;

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	27	53

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Llywydd ei phleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y gwelliant. Felly, gwrthodwyd y gwelliant.

Gwelliant 3 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 5:

gosod targed i ddileu amseroedd aros dwy flynedd erbyn mis Medi 2024 a chreu tasglu i'w gyflawni;

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	25	52

Derbyniwyd gwelliant 3.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM8478 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cefnogi ymdrechion arwrol staff y GIG yng Nghymru wrth iddynt ddarparu gofal mewn amgylchiadau heriol.

2. Yn nodi blwyddyn ers i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol amlinellu blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ar gyfer y GIG yng Nghymru.

3. Yn credu bod:

a) canlyniadau iechyd wedi gwaethygu yn y flwyddyn sydd wedi mynd heibio; a

b) methiant i weithredu ar y blaenoriaethau wedi cyfrannu at fod pob bwrdd iechyd mewn rhyw fath o statws uwchgyfeirio.

4. Yn gresynu:

a) bod nifer y llwybrau cleifion oedd yn aros am driniaeth yn 758,815 ym mis Tachwedd 2023, o'i gymharu â 731,102 ym mis Chwefror 2023;

b) mai 53.5 y cant o gleifion canser ddechreuodd eu triniaeth ddiffiniol gyntaf o fewn y targed 62 diwrnod ym mis Tachwedd 2023, o'i gymharu â 54.3 y cant ym mis Chwefror 2023;

c) mai nifer y meddygon teulu cyfwerth ag amser llawn yng Nghymru oedd 1901 yn 2013 a 1429.6 yn 2023; a

d) mai 66.7 y cant o gleifion dreuliodd llai na 4 awr mewn adrannau damweiniau ac achosion brys ym mis Rhagfyr 2023, o'i gymharu â 71.5 y cant ym mis Chwefror 2023.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) pennu amserlen glir i ddad-ddwysáu trefniadau ymyrryd ym mhob bwrdd iechyd; a

b) datgan argyfwng iechyd; a

c) gosod targed i ddileu amseroedd aros dwy flynedd erbyn mis Medi 2024 a chreu tasglu i'w gyflawni.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	27	52

Fel sy'n ofynnol o dan Reol Sefydlog 6.20, defnyddiodd y Llywydd ei phleidlais fwrw drwy bleidleisio yn erbyn y cynnig fel y'i diwygiwyd. Felly, gwrthodwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

8 Cyfnod Pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.33

9 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.46

NDM8476 [Janet Finch-Saunders \(Aberconwy\)](#)

Mynediad cyflymach at wasanaethau clyw yng Nghymru

Daeth y cyfarfod i ben am 19.09

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 20 Chwefror 2024